

980560

Tielaitos

Kelirikkoteiden liikenteen rajoittaminen

Suositus yhtenäisestä käytännöstä tielaitoksessa

Kunnossapidon
ohjaus

Helsinki 1994

Liikenteen
palvelukeskus

08 TIEL/KEL

VANHENTUNUI

Kelirikkoteiden liikenteen rajoittaminen

Suositus yhtenäisestä käytännöstä tielaitoksessa

Tielaitos
Liikenteen palvelukeskus

Helsinki 1994

ISBN 951-47-9085-5
TIEL 2230012

Painatuskeskus Oy
Helsinki 1994

Julkaisun kustannus ja myynti:
Tielaitos, hallinnon palvelukeskus,
painotuotepalvelut
Telefax (90) 1487 2652

Tielaitos

Opastinsilta 12 A
PL 33
00521 HELSINKI
Puh. vaihde (90) 148 721

Alkusanat

Liikenteen ohjaus ja rajoitusten asettaminen kelirikon alaisella tiellä on ollut vaihtelevaa tiepiirien välillä. Erityisesti maksullisten lupien myöntämisperusteista on tehty paljon tiedusteluja.

Liikenteen palvelukeskus on valmistellut tämän suosituksen kelirikkoteiden liikenteen järjestelyistä. Tavoitteena on yhtenäinen käytäntö tielaitoksessa.

Suosituksen valmisteluun on osallistunut tiepiirien lisäksi kuljetuksia suorittavia ulkopuolisia sidosryhmiä.

SISÄLTÖ

1. Johdanto
 2. Liikenteen rajoittaminen
 - 2.1 Rajoitusten tarkoitus
 - 2.2 Rajoittamisen periaatteet
 - 2.2.1 Elintärkeät kuljetukset
 - 2.2.2 Poikkeusluvut
 - 2.3 Rajoitusten asettaminen
 3. Tiedottaminen
- Liite Esimerkkejä liikennemerkkien käytöstä

1. Johdanto

Tämän suosituksen tarkoituksena on yhtenäistää kelirikon alaisten teiden liikenteen hoito- ja rajoituskäytäntöä. Tavoitteena on kantavuudeltaan heikkojen teiden liikennöitävyyden säilyttäminen mahdollisimman hyvänä kelirikkokautena.

Kelirikolla tarkoitetaan tässä yhteydessä tien kantavuuden heikkenemistä roudan sulamisen aikana. Kelirikko syntyy sekä tien pintaosan että rungon kantavuuden heikkenemisestä. Lisäksi routimisessa tien pintaan voi syntyä epätasaisuuksia, vaikka routanousu ei kaikilla teillä välttämättä heikennä kantavuutta oleellisesti.

2. Liikenteen rajoittaminen

2.1 Liikenne rajoitusten tarkoitus

Kelirikkoisten teiden liikenteen rajoittamisen tarkoituksena on estää teiden vaurioituminen raskaan liikenteen vaikutuksesta. Rajoituksilla pyritään välttämään kyseisten teiden vuotuisen hoito- ja kunnostustarpeen kohtuuton lisääntyminen. Rajoitusten avulla pyritään elintärkeiksi katsottavat kuljetukset turvamaan vähintään minimitasolla.

2.2 Rajoittamisen periaatteet

Kelirikolle alttiiden teiden liikennekelpoisuus minimitasolla tarkoittaa, että tiet pidetään sellaisessa kunnossa, että jokaiseen talouteen voidaan kulkea vähintään henkilöautolla. Tavoite voidaan saavuttaa estämällä teiden liiallinen kuormittaminen. Tämä edellyttää tien käytön rajoittamista raskaalta liikenteeltä määrääjaksi. Jos tie on vaurioitumassa niin pahasti, että sen liikennekelpoisuus on uhattuna, pahimpia vauriokohtia ryhdytään viipymättä korjaamaan jo silloin, kun tien rakenteet vielä kantavat. Tavoitteena on tällöinkin minimitason liikennekelpoisuuden säilyttäminen.

2.2.1 Elintärkeät kuljetukset

Elintärkeiksi kuljetuksiksi katsotaan mm. säännöllinen linja-autoliikenne, työmatkaliikenne, koululaiskuljetukset sekä maidon, teuraseläinten ja elintarvikkeiden kuljetukset. Elintärkeät kuljetukset eivät vaadi erillistä kuljetuslupaa.

Asetetut rajoitukset eivät koske myöskään tieliikennelain 48 §:n poikkeussäännöksen mukaista tienpito- ja hälytysajoneuvoliikennettä.

Elintärkeisiin kuljetuksiin rinnastettavaksi on katsottu myös esimerkiksi päivittäiseen energia- ja jätehuoltoon liittyvät kuljetukset sekä rehukuljetukset silloin, kun kulutus suhteessa varastotilojen kokoon ei anna mahdollisuutta kuljetusten ennakointiin.

Seuraavassa on esitetty esimerkkiluettelo elintärkeiksi katsottavista kuljetuksista:

- hälytysajoneuvo
- tienpitoajoneuvo
- linja-auto reittiliikenteessä
- maidonkuljetus
- teuraseläinten kuljetus
- päivittäistavarakuljetus kauppaan (ei esim. lannoitteet, sementti yms.)
- eläinrehun ja polttoaineen kuljetus (silloin, kun kulutus suhteessa varastotilojen kokoon ei anna mahdollisuutta kuljetusten ennakointiin)
- talousjätteiden keräily (kunnan järjestämä, lakiin perustuva ja sovitun aikataulun mukaan toimiva)
- myymäläauto
- kirjastoauto

2.2.2 Poikkeusluvut

Muiden kuin elintärkeiden kuljetusten hoitamiseksi tiepiiri voi myöntää tilapäisiä kuljetuslupia. Lupien myöntämisessä otetaan huomioon kuljetusten tarpeellisuus, ajoneuvon massa ja tien senhetkinen kunto. Luvista peritään erikseen määrätty maksu (LMp 1218/92).

Seuraavassa on esitetty esimerkkiluettelo kuljetuksista, joilta vaaditaan maksullinen lupa:

- puutavara
- maa-ainekset
- polttoaineet (siltoin, kun kohdan 2.2.1 ehto ei täyty)
- lannoitteet
- rakennustarvikkeet

Lupa myönnetään yleensä kuljetuskohtaisesti kertaluonteisena. Kuitenkin määrällisesti ja ajallisesti selvästi kontrolloidusta kuljetussuoritteesta on tarkoituksenmukaista ja perusteltua myöntää sen suorittamiseen useampien erillisten lupien sijasta yksi lupa. Pitempiaikaiseen lupaan jätetään varaus sen perumiseen ennen voimassaoloajan päättymistä, jos tien liikennöitävyys niin vaatii. Jos luvanvarainen kuljetus ulottuu useamman tiepiirin alueelle, sovitaan mikä tiepiiri toimii luvanmyöntäjänä.

2.3 Rajoitusten asettaminen

Kelirikon vaikeutta tiestöllä pyritään ennustamaan. Ennusteissa otetaan huomioon arvio tien rakenteen kosteusolosuhteista ja roudan syvyydestä sekä näiden lisäksi todennäköisestä kevään säiden vaikutuksesta keliriksoon.

Otaen huomioon aiempien vuosien kelirikkotilanteet laaditaan ennakoiva liikenteen rajoitussuunnitelma. Suunnitelmassa olevat ongelmatiet ja kohteet tarkastetaan riittävän usein ja kriittisinä aikoina päivittäin. Jos kelirikkotilanne kehittyy sellaiseksi, että tien vaurioituminen on odotettavissa, liikennettä ryhdytään rajoittamaan.

Teiden liikenteen rajoittamiseen käytetään seuraavia ajoneuvojen massaluokkia:

1. Ajoneuvon suurin sallittu massa 18 t
2. Ajoneuvon suurin sallittu massa 12 t
3. Ajoneuvon suurin sallittu massa 8 t
4. Ajoneuvon suurin sallittu massa 4 t
5. Ajoneuvon suurin sallittu massa 2 t
6. Täydellinen ajokielto

Liikennerajoituksen asettaminen tai sen kiristäminen vähintään yhdellä massaluokalla on tarpeen savisoratiellä, jos pintaosan pehmenemisen lisäksi myös tien runko tai pohjamaa pehmenee. Kelirikon seurannasta huolehditaan myös päällystetyillä teillä. Jos vaurioita arvioidaan syntyvän, asetetaan liikennerajoituksia myös sorapinta-, öljysora- ja asfalttipäällysteiselle tielle, joiden osalta ennustettavuutta voidaan parantaa kantavuusmittauksilla.

Rajoitusta voidaan kelirikkokauden kuluessa lieventää tietarkastusten perusteella. Erityisesti kiinnitetään huomiota siihen, ettei liikennerajoitusta pidetä voimassa tarpeettomasti.

Liikennerajoitusten asettamisesta ja kelirikkoisten teiden muista liikennejärjestelyistä on esimerkkejä liitteessä.

3. Tiedottaminen

Tavoitteena on, että kuljetusten antajat ja niistä vastaavat tietävät riittävän ajoissa rajoituksista ja voivat suunnitella raskaat kuljetuksensa kelirikkokauden ulkopuolelle.

Tiedottaminen hoidetaan piiri- ja paikallistasolla. Kelirikosta tiedottaminen otetaan huomioon tiedotussuunnitelmissa.

Tieliikenteen palvelukeskus kokoaa tiepiireistä tietoja kelirikosta ja välittää niitä viestimille, kuljetusten suunnitteluun, tilastoihin ja tutkimuksiin.

1. Savisoratie

Kellirikko
(Menföre)

2. Kestopäällystetty tie

Päälystevauriote
(Beläggningsskador)

+

Yksittäisissä poikkeuksellisissa
tien kohdissa

3. Liikenerajoitus

2t, 4t, 8t
12t tai 18tAjo sallittu
luvan perusteella(Körning tillåten
med tillstånd)

Merkkiä käytetään ennakkomerkkinä lisäksi 815 (etäisyys kohteeseen) varustettuna, jos painorajoitus ei ala liittymästä.

ISBN 951-47-9085-5
TIEL 2230012